



Ι΄ ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΓΩΝΩΝ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΤΤΩΝ ΛΟΓΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Σε κάθε Αγώνα Διττών Λόγων παίρνουν μέρος δύο ομάδες, η καθεμιά από τις οποίες αποτελείται από πέντε μέλη (τρεις ομιλητές και δύο βοηθούς). Επιχειρηματολογούν υπέρ ή κατά ενός επίκαιρου, κοινωνικού ή φιλοσοφικού θέματος, αναλαμβάνοντας τον ρόλο του Λόγου ή του Αντιλόγου έπειτα από κλήρωση.

Στην προκριματική φάση οι αγώνες διεξάγονται σε δύο γύρους. Οι ομάδες των μαθητών αγωνίζονται σε διαφορετικές αίθουσες, στο ίδιο θέμα, σε ζευγάρια που προκύπτουν στον πρώτο γύρο από κλήρωση. Στον δεύτερο γύρο τα ζευγάρια προκύπτουν με βάση τα αποτελέσματα του πρώτου γύρου. Οι τέσσερις καλύτερες (με τις περισσότερες νίκες και την υψηλότερη βαθμολογία) ομάδες προκρίνονται στην ημιτελική φάση¹ και στη συνέχεια οι νικητές των ημιτελικών αγώνων αγωνίζονται μεταξύ τους στον τελικό γύρο.

Σε κάθε αγώνα παρίσταται Κριτική Επιτροπή, η οποία αποφασίζει τη νικήτρια ομάδα και Χρονομέτρης, που καταγράφει και ενημερώνει τους ομιλητές για το υπόλοιπο του χρόνου που έχουν στη διάθεσή τους. Μπορεί να υπάρχει και ακροατήριο.

2. Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

Κάθε σχολείο προσέρχεται στους αγώνες με μία πενταμελή ομάδα (τρεις ομιλητές και δύο βοηθοί). Τα μέλη της ομάδας συναποφασίζουν τη θέση των ομιλητών, ενώ μπορούν να εναλλάσσονται σε διάφορες θέσεις.

¹ Επειδή ο Προτρεπτικός και ο Αυθόρμητος Λόγος θα διεξαχθούν παράλληλα με την προετοιμασία και την διεξαγωγή των Ημιτελικών Γύρων των Διττών Λόγων, είναι αναγκαίο κάθε μαθητής να συμμετάσχει σε ένα από τα δύο αγωνίσματα.

3. Η ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Οι αίθουσες, οι θέσεις των ομάδων (Λόγος ή Αντίλογος) και το θέμα του Αγώνα ανακοινώνονται είκοσι λεπτά πριν από την έναρξή του. Οι ομάδες προετοιμάζονται στην ίδια αίθουσα ταυτόχρονα χωρίς τη βοήθεια άλλων (καθηγητών ή συμμαθητών τους). **Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας**, επιτρέπεται η χρήση έντυπων βοηθημάτων (βιβλίων, περιοδικών, σημειώσεων κτλ.), όχι όμως ηλεκτρονικών μέσων. **Κατά τη διάρκεια του Αγώνα**, επιτρέπονται μόνο χειρόγραφες σημειώσεις.

Με την έναρξη του Αγώνα ο Πρόεδρος της Κριτικής Επιτροπής δίνει τον λόγο στον Πρώτο Ομιλητή του Λόγου και στη συνέχεια, μετά τη λήξη κάθε ομιλίας, καλεί τον επόμενο ομιλητή να πάρει τη θέση του στο βήμα. Η σειρά και ο διαθέσιμος χρόνος για κάθε ομιλητή έχουν ως εξής:

Πρώτος Ομιλητής Λόγου	6 λεπτά
Πρώτος Ομιλητής Αντιλόγου	6 λεπτά
Δεύτερος Ομιλητής Λόγου	6 λεπτά
Δεύτερος Ομιλητής Αντιλόγου	6 λεπτά
Τρίτος Ομιλητής Λόγου	4 λεπτά
Τρίτος Ομιλητής Αντιλόγου	4 λεπτά

Ο ρόλος κάθε ομιλητή

Ο Πρώτος Ομιλητής του Λόγου	Ορίζει το θέμα προσδιορίζοντας το πλαίσιο στο οποίο θα κινηθεί η επιχειρηματολογία. Παρουσιάζει την αρχική επιχειρηματολογία της ομάδας του.
Ο Πρώτος Ομιλητής του Αντιλόγου	Αποδέχεται, προσβάλλει ή τροποποιεί τον ορισμό (μόνο σε περίπτωση κατά την οποία είναι ελλιπής, ασαφής ή ανακριβής). Αντικρούει τα επιχειρήματα του προηγούμενου ομιλητή. Παρουσιάζει την αρχική επιχειρηματολογία της ομάδας του.
Ο Δεύτερος Ομιλητής του Λόγου	Αντικρούει τα επιχειρήματα του προηγούμενου ομιλητή. Συμπληρώνει και εξειδικεύει την επιχειρηματολογία της ομάδας του.
Ο Δεύτερος Ομιλητής του Αντιλόγου	Αντικρούει τα επιχειρήματα του προηγούμενου ομιλητή. Συμπληρώνει και εξειδικεύει την επιχειρηματολογία της ομάδας του.

Ο Τρίτος Ομιλητής του Λόγου	Αντικρούει τα επιχειρήματα του προηγούμενου ομιλητή και του Αντιλόγου γενικότερα. Ανακεφαλαιώνει τα επιχειρήματα της ομάδας του, αναδεικνύοντας τη θέση του.
Ο Τρίτος Ομιλητής του Αντιλόγου	Αντικρούει τα επιχειρήματα του Λόγου γενικότερα. Ανακεφαλαιώνει τα επιχειρήματα της ομάδας του, αναδεικνύοντας τη θέση του.

Υποβολή ερωτήσεων

Για τους τέσσερις πρώτους ομιλητές το πρώτο και το τελευταίο λεπτό είναι προστατευμένα, δηλαδή στο διάστημα αυτό δεν επιτρέπεται η διατύπωση ερωτήσεων από την αντίπαλη ομάδα. Για τους τελευταίους δύο ομιλητές και τα τέσσερα λεπτά είναι προστατευμένα. Την παρακολούθηση, καταγραφή και κοινοποίηση της χρονικής διάρκειας των ομιλιών και των ερωτήσεων αναλαμβάνει ο Χρονομέτρης.

Κατά τη διάρκεια των μη προστατευμένων περιόδων της ομιλίας κάθε ομιλητή, τα μέλη της αντίπαλης ομάδας μπορούν να ζητήσουν τον λόγο, υψώνοντας το χέρι. Ο ομιλητής έχει δικαίωμα να αρνηθεί την παρέμβαση, διαφορετικά παραχωρεί το δικαίωμα ερώτησης λέγοντας «παρακαλώ» ή «ορίστε». Οι ερωτήσεις πρέπει να είναι σύντομες (να μη διαρκούν περισσότερο από δεκαπέντε δευτερόλεπτα), να είναι σχετικές με όσα λέγονται τη στιγμή που διατυπώνονται και να μην αποτελούν τοποθετήσεις πάνω στο προς συζήτηση θέμα.

Κάθε ομιλητής καλό είναι να αποδεχτεί τουλάχιστον δύο ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της αγόρευσής του (εφόσον, φυσικά, υποβληθούν).

Ο ρόλος του Χρονομέτρη

Ο Χρονομέτρης παρακολουθεί, καταγράφει και κοινοποιεί τη χρονική διάρκεια των ομιλιών και των ερωτήσεων χρησιμοποιώντας το κινητό του τηλέφωνο, αφού το θέσει σε λειτουργία πτήσης. Σε ξεχωριστό φύλλο καταγράφει τους συνολικούς χρόνους κάθε ομιλητή όπως και τις χρονικές στιγμές που έγιναν ερωτήσεις, το οποίο στο τέλος του Αγώνα παραδίδει στον Πρόεδρο της Κριτικής Επιτροπής. Τέλος, επισημαίνει τα λεπτά της ώρας που απομένουν στη διάθεση του ομιλητή. Χτυπώντας το χέρι του στο θρανίο του επισημαίνει επίσης:

- την έναρξη της περιόδου κατά την οποία μπορούν να διατυπωθούν ερωτήσεις,
- την έναρξη του τελευταίου λεπτού ομιλίας κάθε ομιλητή, όταν δεν μπορούν πλέον να διατυπωθούν ερωτήσεις και
- τη λήξη του χρόνου κάθε ομιλίας. Δεκαπέντε δευτερόλεπτα μετά τη λήξη του χρόνου αυτού, με συνεχή χτυπήματα, υποδεικνύει στον ομιλητή ότι οφείλει να εγκαταλείψει το βήμα.

Τον ρόλο των Χρονομετρών σε κάθε αγώνα παίζουν δύο βοηθοί (ένας από κάθε ομάδα).

4. Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Οι Κριτές αξιολογούν την επίδοση των ομιλητών κάθε ομάδας με βάση μια σειρά από κριτήρια. Κατά τη διάρκεια του Αγώνα, κρατούν προσωπικές σημειώσεις και, αφού ολοκληρώσουν τη διαδικασία κρίσης, συμπληρώνουν το Έντυπο Αναλυτικής Βαθμολόγησης προσθέτοντας σχόλια με τα οποία τεκμηριώνουν τη βαθμολογία τους και ασκούν κριτική στους ομιλητές. Ο Πρόεδρος της Κριτικής Επιτροπής παραδίδει τα Έντυπα στη Γραμματεία των Αγώνων ή αναλαμβάνει την ευθύνη της ηλεκτρονικής καταχώρισής τους.

Κριτήρια αξιολόγησης

Μεθοδολογία: Αφορά την πιστή τήρηση των κανόνων του Διαγωνισμού, την ακριβή συμμόρφωση με τα χρονικά και θεσμικά όρια, την κοσμιότητα της συμπεριφοράς κτλ.

Επιχειρηματολογία: Αξιολογείται η πληρότητα και η πειστικότητα των επιχειρημάτων, η λογική συγκρότηση και η συνέπεια, η σαφήνεια και η καθαρότητα σκέψης, η αξιοποίηση ικανοποιητικών τεκμηρίων.



Δομή: Αξιολογείται η εύστοχη τοποθέτηση του θέματος, η διάταξη και η ιεράρχηση των επιχειρημάτων, οι πρόλογοι και οι ανακεφαλαιώσεις κάθε ομιλίας.

Ομαδικότητα: Αξιολογείται η κατανομή εργασιών και η συνεργασία μεταξύ των μελών της ομάδας.

Ύφος: Αξιολογείται η στάση στο βήμα, η εκφορά του λόγου, η κινησιολογία, η οπτική επαφή με το ακροατήριο, η αυτοπεποίθηση, ο ρυθμός, το χιούμορ κτλ. Τα στοιχεία του ύφους πρέπει να αξιολογούνται σε συνάρτηση με το αν και κατά πόσο συνέβαλαν στην πειστικότητα της ομιλίας.

Συμμετοχή: Αξιολογείται η υποβολή εύστοχων και αποτελεσματικών ερωτήσεων (σημαντικότητα και αποτελεσματικότητά τους) και η απάντηση σε ερωτήσεις (ετοιμολογία και πειστικότητα).

Αντίλογος: Αξιολογείται η ικανότητα αντίκρουσης των επιχειρημάτων της αντίπαλης ομάδας, η πειστικότητα και η λογική διάρθρωση της αντεπιχειρηματολογίας, τα αντιπαραδείγματα.

Κάθε κριτήριο βαθμολογείται από 1 έως 10. Βαθμοί από 1 – 3 και από 9 – 10 πρέπει να απονέμονται με μεγάλη φειδώ.

Πέντε κριτήρια, δηλαδή η **Μεθοδολογία**, η **Επιχειρηματολογία**, η **Δομή**, το **Ύφος** και ο **Αντίλογος** βαθμολογούνται αμέσως μετά το πέρας κάθε ομιλίας. Η **Συμμετοχή** βαθμολογείται στο τέλος του Αγώνα, αφού εκτιμάται η συνολική συμμετοχή του ομιλητή σε όλη τη διάρκειά του. Η **Ομαδικότητα** βαθμολογείται στο τέλος του Αγώνα συνολικά για την ομάδα και είναι κοινή για όλους τους ομιλητές της.

Επισημαίνεται ότι ο Πρώτος Ομιλητής του Λόγου, επειδή δεν έχει αντίλογο, παίρνει ως βαθμό αντίλογου τον βαθμό της επιχειρηματολογίας.



ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

1. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο Προτρεπτικός Λόγος είναι μια προσχεδιασμένη ομιλία διάρκειας τεσσάρων έως έξι λεπτών. Κάθε ομιλητής **προετοιμάζει** την ομιλία του **πριν τους αγώνες**, την **απομνημονεύει** και την παρουσιάζει **χωρίς να έχει μπροστά του σημειώσεις ή άλλο εποπτικό υλικό**.

Η **επιλογή του θέματος** είναι **ελεύθερη** και γίνεται χωριστά από κάθε ομιλητή. **Στόχος** της ομιλίας είναι να πείσει το κοινό **να αλλάξει απόψεις, στάση ζωής, οπτική ή συμπεριφορά** και είναι αποδεκτοί **όλοι οι τρόποι πειθούς**.

Οι διαγωνιζόμενοι έχουν κάθε ελευθερία να κινηθούν στο πλαίσιο του θέματος που θα επιλέξουν και να το διαπραγματευτούν με τον πιο αποτελεσματικό κατά την κρίση τους τρόπο.

Κάθε σχολείο μπορεί να συμμετάσχει το πολύ **με 3 μαθητές** στον Προτρεπτικό λόγο. Οι μαθητές που διαγωνίζονται στους Διττούς Λόγους **δεν μπορούν** να συμμετέχουν και στον Προτρεπτικό Λόγο, καθώς τα δύο αγωνίσματα ενδέχεται να συμπίπτουν χρονικά.

Διεξάγεται ένας προκριματικός γύρος και οι τέσσερις καλύτεροι ομιλητές (ο αριθμός είναι δυνατό να αυξηθεί σε περίπτωση ισοβαθμίας στην 4^η θέση) παίρνουν μέρος στον τελικό, ώστε να αναδειχθεί ο τελικός νικητής.

2. Η ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

Χρόνος

Οι διαγωνιζόμενοι εκφωνούν έναν **προσχεδιασμένο** (προετοιμάζεται και απομνημονεύεται πριν την ημέρα των αγώνων) λόγο διάρκειας **τεσσάρων έως έξι λεπτών**.

Τα θέματα

Κάθε ομιλητής επιλέγει **ελεύθερα** το θέμα που πρόκειται να αναπτύξει.

Κριτήρια αξιολόγησης

Οι κριτές κατά την αξιολόγηση θα λάβουν υπόψη τους τα παρακάτω τρία κριτήρια:

Περιεχόμενο: Οι ομιλητές πρέπει να αναπτύξουν τη θέση τους με ωριμότητα και σαφήνεια, αλλά και να διατυπώσουν νέες και πρωτότυπες ιδέες. Όλοι οι τρόποι πειθούς είναι αποδεκτοί, ενώ η χρήση ποικίλων τρόπων βαθμολογείται θετικά (1 – 10 βαθμοί).



Δομή-Οργάνωση: Ο Προτρεπτικός Λόγος οφείλει να έχει διακριτή *εισαγωγή*, *κύριο μέρος* και *επίλογο*. Στην *εισαγωγή* ο ομιλητής ανακοινώνει με ελκυστικό τρόπο το θέμα και ξεκαθαρίζει τη θέση για την οποία προσπαθεί να πείσει και να προτρέψει το κοινό. Στο *κύριο μέρος* πρέπει να οργανώνονται ξεκάθαρα οι ιδέες και να είναι σαφής ο στόχος του λόγου. Στον *επίλογο* είναι απαραίτητο να υπάρχει ανακεφαλαίωση και ξεκάθαρο συμπέρασμα (1 – 10 βαθμοί).

Παρουσία του ομιλητή: Θετικά στοιχεία θεωρούνται η εκφραστικότητα, η σωστή σωματική στάση, οι κινήσεις του ομιλητή και η ευφράδεια (1 – 10 βαθμοί).